

เทศน์อบรมพระและฆราวาส ณ วัดป่าเขาน้อย อ.เมือง จ.บุรีรัมย์

เนื่องในงานวันพระราชทานเพลิงศพหลวงปู่สุวัจน์

วันเสาร์ที่ ๑๘ พฤษภาคม พุทธศักราช ๒๕๕๕

“การพิจารณาถอนอุปาทาน”

วันนี้ทั้งเป็นวันมหามงคลและเป็นวันวิโยคพลัดพรากจากกัน ระหว่างความเป็น กับความตาย วันนี้พี่น้องทั้งหลายได้รวมกันมาเพื่อได้มาปลงธรรมสังเวช คือความเกิด แก่เจ็บตาย ไม่ใช่เป็นความสุขความเจริญรื่นเริงพอที่จะให้ใคร ๆ ก็ตามตีกตใจไป ตามความเกิดแก่เจ็บตาย มีตั้งแต่ความกระวนกระวายระล่ำระสาย วันนี้พี่น้องทั้งหลาย ก็ได้มาปลงธรรมสังเวชแล้วจะได้ปลงศพหรือเผาศพท่านอาจารย์สุวัจน์ ซึ่งเป็นพระ ปฏิบัติดีปฏิบัติชอบองค์หนึ่ง สมควรจะเป็นเจดีย์ของพี่น้องชาวไทยเราได้โดยไม่ต้อง สงสัย เพราะท่านผู้นี้เป็นลูกศิษย์ของท่านอาจารย์ฝั้น ท่านอาจารย์ฝั้นก็เป็นลูกศิษย์ หลวงปู่มน ได้ติดตามห้อยตามหลวงปู่ฝั้นมาตลอด เวลาหลวงปู่ฝั้นเข้ากราบฟังธรรม จากหลวงปู่มน ท่านก็ติดตามมาด้วยโดยสม่ำเสมอ

การปฏิบัติองค์ท่านเป็นที่น่ายินดีตลอดมา ไม่มีความต่างพร้อยในเรื่องต่าง ๆ ที่ เคยมีเสมอในแดนแห่งพุทธศาสนาของชาติไทยเรา อยากจะพูดว่ามีอยู่ทั่วไป บวชมา เพื่อความสงบสันติ อบรมศีลธรรมเข้าสู่ใจให้ได้รับความชุ่มเย็นแก่ตนเองและประโยชน์ ส่วนรวม กลับกลายเป็นเรื่องบวชเข้ามาส่งเสริมความชั่วช้าลามก หาความสงบไม่ได้ กวนจิตกวนใจประชาชนญาติโยมเพราะเรื่องราวต่าง ๆ ซึ่งเกิดจากพระ หาความ หิริโอตตปปะ ความสะดุ้งกลัวต่อบาปไม่ได้ แต่สำหรับอาจารย์สุวัจน์นี้นั้น ท่านเป็นพระ ที่สงบเสถียรเยียมตัว สมกับชื่อนามของท่านว่า สุวัจน์ แปลว่าผู้บอกนอนสอนง่าย เป็น ภาษาบาลี ท่านปฏิบัติดีปฏิบัติชอบตลอดมา ทั้งภายนอกคือการปฏิบัติตามหลักธรรม หลักวินัยก็ไม่มี ความคลาดเคลื่อน เป็นที่อบอุ่นในองค์ของท่านว่ามีศีลเต็มองค์

ทางด้านจิตใจท่านก็อบรมตลอดมากับครูบาอาจารย์ทั้งหลาย จนปรากฏเด่นขึ้น ภายในจิตท่าน ถึงกับท่านได้พูดออกมาด้วยความพอใจในการตะเกียกตะกายเสาะแสวง หาคุณงามความดี มีมรรคผลนิพพานเป็นสำคัญ ท่านก็เป็นทีที่สนใจในการปฏิบัติองค์ ของท่าน เหตุกับผลเข้ากลมกลืนเป็นอันเดียวกัน ความปฏิบัติดีปฏิบัติชอบ ดังที่ท่าน แสดงไว้ในบทสังฆคุณว่า สุปฏิปันโน เป็นผู้ปฏิบัติดี อสุปฏิปันโน เป็นผู้ปฏิบัติตรงต่อ อรรถต่อธรรมต่อวินัย สามจีปฏิปันโน เป็นผู้ปฏิบัติที่น่ากราบไหว้บูชาเป็นขวัญตาของ

ชาวพุทธเราได้อุชลิกรณียะ เป็นผู้ควรแก่การกราบไหว้ตลอดถวายทักษิณาทาน ไม่เกิดความเดือดร้อนว่าถวายพระผู้ทูล ศีลชาติศีลทะเล ไม่มีศีลติดตัว แต่ท่านสมบูรณ์แบบในเรื่องธรรมที่กล่าวเหล่านี้ อุชลิกรณียะ

ปัจจุบัน เวทีพุทธ วิญญูทิ แปลออกแล้วว่า ธรรมทั้งหลายที่ผู้ปฏิบัติและเป็นผู้รู้เองเห็นเอง ทรงไว้ซึ่งธรรมอันเลิศและเป็นลำดับขึ้นไป จากการปฏิบัติและรู้เห็นโดยลำพังตนเอง ผู้ไม่ปฏิบัติก็ไม่มีทางรู้ไม่มีทางเห็น ถึงศาสนาเราจะมีอยู่เต็มบ้านเต็มเมืองตลอดมาอย่างนี้ ถ้ามีตั้งแต่การศึกษาเล่าเรียนเฉย ๆ ไม่สนใจประพฤติปฏิบัติตนเพื่ออรรถเพื่อธรรม มรรคผลนิพพานที่พระพุทธเจ้าประกาศมาตั้งแต่วันประทานพระโอวาทแก่ภิกษุทั้งหลาย ก็เป็นโมฆะไปหมดสำหรับผู้เช่นนั้น แต่สำหรับผู้ปฏิบัติดีปฏิบัติชอบนั้นก็ เป็น ปุณญเขต ของตนด้วย เป็น ปุณญเขต ของโลกทั้งหลาย ท่านจึงเรียกว่า ปุณญเขตต์ โลกุตส แปลว่าพระสงฆ์ที่ปฏิบัติดี ปฏิบัติชอบ ปฏิบัติตรง ปฏิบัติที่น่ายกราบไหว้บูชา ควรแก่ทักษิณาทานของพี่น้องทั้งหลายเหล่านั้น เรียกว่าเป็น ปุณญเขต คือเนืองนาบุญของโลก ด้วยความอบอุ่นในน้ำใจของท่านผู้บริจาคทานมากน้อย ท่านเป็นผู้ทรงไว้ซึ่งธรรมประเภทนี้โดยไม่อาจสงสัย เพราะท่านปฏิบัติดีปฏิบัติชอบเรื่อยมา

ด้วยเหตุนี้บรรดาพระสงฆ์เราซึ่งมารวมอยู่ในที่นี้เป็นจำนวนมากมาย ก็กรุณาพิจารณาเรื่อง อนิจจัง ทุกขัง อนัตตา แล้วสวด อนิจจา วต สงขารา สังขารของท่านผู้ตายนั้นเป็นของไม่เที่ยงไม่ยั่งยืนถาวร ท่านตายในวันนี้เราอาจตายในวันหน้าก็ได้ ดังที่ท่านทั้งหลายได้สวดในเวลาบังสุกุลว่า อนิจจา วต สงขารา อุปปาทวยธมฺมิโน เมื่อเกิดขึ้นแล้วย่อมแตกดับไป อุปฺปชฺชิตฺวา นิรุชฺฌนฺติ เกิดแล้วต้องตาย ท่านแสดงไว้อย่างนี้ผู้ที่มาถวายบังสุกุลไม่อาจทราบได้ วันนี้จึงแปลให้พี่น้องทั้งหลายฟังด้วยย่อ ๆ เตสฺวปฺสโม สุโข การระงับดับเสียซึ่งสังขารคือความเกิดตายนี้ได้แล้วก็สุข

สังขารความเกิดตายนี้ออกมาจากสังขารภายใน คือสมุทัย ได้แก่ความคิดความปรุงทางด้านจิตใจที่มีสมุทัยกิเลสตัวสำคัญผลักดันออกมาให้ฟุ้งเพื่อเห่อเหิม ลืมเนื้อลืมตัว ลืมป่าช้าที่ติดอยู่กับตัวด้วยกันทุกคน แต่ต่างคนก็ต่างลืมป่าช้าของตัวเองไปเสีย จึงทำให้คนลืมเนื้อลืมตัว ไม่มีหิริโอตตปปะติดเนื้อติดตัว คือการละอายบาป การสงวนรักษาสั่งสมซึ่งบุญให้เกิดขึ้นมีในตนนั้นมีน้อย นี้เพราะความลืมเนื้อลืมตัว ท่านเรียกว่า สมุทัย คือกิเลส

เมื่อกิเลสตัวนี้ได้ดับลงไปจากใจแล้ว สังขารก็เป็นชั้นธฺลวัน ๆ ความคิดความปรุงอะไรที่สมุทัยถือไปเป็นเครื่องมือฟาดฟันหันเหลกลตัวเองตลอดมานั้น ก็ดับพินาศฉิบหายลงไปโดยสิ้นเชิง ทุกข์จึงไม่มีแก่ท่านผู้ทรงสังขารล้วน ๆ ไว้เท่านั้น ไม่มีสมุทัย

เป็นยาพิษ เป็นเจ้าของใช้สอยสังขารประเภทนี้ ท่านเรียกว่า เตสั รูปสโม สุโข ความระงับดับเสียซึ่งสังขารภายในคือสมุทัยเป็นเหตุอันโดยสิ้นเชิงแล้ว ย่อมเป็นผู้สิ้นเรื่องความเกิดความตาย ไม่มีอีกต่อไป ดังท่านแสดงไว้ว่า ทุกข์ นตฺถิ อชาตสฺส ทุกข์ย่อมไม่มีแก่ผู้ไม่เกิด ผู้ไม่เกิดก็คือไม่มีสมุทัยเป็นแดนเกิด ท่านจึงไม่เกิดขึ้นมาเป็นรูปเป็นกาย เป็นหญิงเป็นชาย เป็นสัตว์เป็นบุคคล ตายเคลื่อนกันอยู่ในโลกนี้ล้วนแล้วแต่หญิงชาย สัตว์โลกทั้งนั้นที่มาตายอยู่ที่นี่

ท่านผู้สิ้นกิเลสแล้วท่านไม่มาเกิดรับเอากองทุกข์ทั้งหลายนี้ต่อไปอีก เรียกว่า ผู้สงบระงับสังขารภายในอันเป็นตัสมุทัยเรียบร้อยแล้ว จึงกลายเป็นชั้นธรรมา ๗ ขึ้นมาชั้นนี้ก็สักแต่คิดว่าปรุ้ง กิเลสตัวเสนียดจัญไรเป็นพิษเป็นภัยไม่มาบังคับบัญชาให้ทำหน้าที่ประหัตประหารผู้คิดผู้ปรุ้ง แล้วก็สงบระงับดับลงไปโดยสิ้นเชิง นี่คือการไม่เกิด พระพุทธเจ้าท่านไม่เกิด ทุก ๆ พระองค์ท่านไม่เกิด จึงไม่มีคำว่าทุกข์แผ่ตามท่านไปได้เลย บรรดาพระอรหันต์ก็เช่นเดียวกัน ท่านผู้สิ้นกิเลสตัวพาให้เกิดให้ตายคือสมุทัยนี้เรียบร้อยแล้ว ท่านจึงไม่มีคำว่าเกิดว่าตายอีกเหมือนสัตว์โลกทั่ว ๆ ไปซึ่งไปที่ไหนมีแต่ป่าช้าของสัตว์เคลื่อนไปหมด แม้ที่สุดที่เรานั่งอยู่เหล่านี้ก็นั่งอยู่ในกองป่าช้า

ป่าช้าที่หนึ่ง คือเรานั่งทับตัวเองอยู่นี้แล เป็นป่าช้าของเราที่จะตายในวันหนึ่งแน่นอน ป่าช้าอันดับที่สอง สัตว์ตายเคลื่อนอยู่ตามดินตามหญ้าในน้ำบนบก ตายเคลื่อนไปหมด แต่เราไม่เรียกว่าที่นั่นเป็นป่าช้าที่นี้เป็นป่าช้า แม้ที่สุดหม้อข้าวหม้อแกงของเราที่มาหุงต้มแกงสัตว์กินกันอยู่ทุกวัน ๆ เราก็ไม่เรียกว่าป่าช้า เราเรียกว่าหม้อแกงไปเสียความจริงก็คือป่าช้าต้มสัตว์เผาสัตว์ในเตาไฟของเรานั้นแล ในเตาไฟเราเต็มไปด้วยป่าช้า เราก็ไม่เคยมอง ไม่เคยเห็น มีแต่เห็นอาหารอร่อยจากชีวิตของสัตว์เอามาต้มมาตุ๋นมาลวกมาแกงแล้วกินกัน ก็ว่าเอร็ดอร่อยจนลืมเนื้อลืมตัวว่าตัวจะไม่ตายเหมือนสัตว์ทั้งหลายเหล่านี้ กลายมาเป็นป่าช้าของเราดังที่เห็นอยู่นี้ ลืมคิดกันไปเสียหมด

นี่แหละความมืดบอดของจิตใจ ดังที่ท่านทั้งหลายแสดงอาราธนาขึ้นตะกัณนี้ว่า พุทฺธมา จ โลกาธิปตึ สหฺมปติ, กตฺตณฺชลึ อนุธิวั อยาจถ, สนฺตึธ สตฺตปาปฺรชฺชชชาติกา, เทเสตุ ธมฺมํ อนุกมฺปิมี ปชฺ. นี่เกิดขึ้นจากความท้อพระทัยของพระพุทธเจ้าที่ทรงตรัสรู้แล้วมองโลกนี้กระจ่างไปหมด ไม่ว่าที่ใดที่จะเป็นที่ลี้ลับในพระญาณหยั่งทราบของพระองค์นั้นไม่มี สว่างกระจ่างแจ้งไปหมดทั่วแดนโลกธาตุ เห็นเรื่องความเกิดความตาย ความทุกข์ความทรมานของสัตว์ ซึ่งตายแล้วไปเกิดในสถานที่ต่าง ๆ กัน

บางรายก็ไปเกิดเป็นพวกเทวบุตรเทวดาอินทร์พรหม บางรายที่สร้างคุณงามความดีไว้แก่ตนย่อมเป็นสายทางให้ไปเกิดในสถานที่เหล่านี้ ผู้ที่มีอุปนิสัยสามารถฉลาดแหลมคมเต็มที่แล้วตัดกิเลสขาดจากจิตใจไปถึงขั้นนิพพาน สัตว์โลกทั้งหลายไปในที่

ต่าง ๆ กันอย่างนี้ ผู้มีอุปนิสัยปัจจัยสร้างบุญสร้างกุศลอย่างน้อยก็มาเป็นมนุษย์ จากมนุษย์แล้วก็ไปเป็นเทวบุตรเทวดาเป็นชั้น ๆ ตามอำนาจวาสนาบุญญาภิสมภารของตน ที่ได้สร้างมาหนักเบาเล็กน้อย ก็ไปเกิดในสวรรค์ชั้นนั้น ๆ ตามภูมิแห่งบุญกรรมของตน ผู้มีมากกว่านั้นก็ขึ้นพรหมโลก ๑๖ ชั้น นี่ก็ตามภูมิแห่งบุญแห่งกรรมของตน สัตว์โลกทั้งหลายเกิดกันอยู่อย่างนี้ตลอดมา

ที่นี้ฝ่ายต่ำ ผู้ที่ช่อกทำแต่บาปแต่กรรม ไม่ได้สนใจกับศีลกับธรรมกับการภาวนา ให้ทานประการใดเลย ตื่นขึ้นมาแต่เช้าจนกระทั่งยันค่ำหาแต่อยู่แต่กินแต่ฆ่าแต่เบียดเบียน หากหากลัก หากปล้นหาสะสม ซึ่งเป็นเรื่องพื้นเรื่องไฟเผาตัวทั้งนั้น สำหรับตัวเอง ก็ว่าเป็นคนดี ไปขโมยเขาเขาไม่รู้ก็ว่าตัวฉลาด ใจตัวฉลาดนั้นแหละตัวที่จะเผาตัวเอง ลงนรก แล้วสัตว์ประเภทเหล่านี้ก็ตกนรกไปเรื่อย ๆ

คำว่า นรกมีจำนวนมากมายก่ายกองสำหรับบรรจूसัตว์ที่มีประเภทมากกว่าผู้ขึ้นแดนสวรรค์เสียอีก บางประเภทก็ไปเป็นเปรตเป็นผีเป็นสัตว์เป็นหมูเป็นปลา เหล่านี้ก็ไม่หนักมากนัก แต่ประเภทที่เกิดไปเป็นเปรตเป็นผีแล้วตกนรกอเวจีอยู่ตั้งกับตั้งกัลป์กว่าจะฟื้นตัวขึ้นมาได้จากนรกหลุมหนึ่ง ๆ นั้นพันขึ้นมา นี่เป็นประเภทที่หนักมากที่สุด กรรมจำแนกแจกสัตว์ให้เกิดต่าง ๆ กันอย่างนี้ ไม่มีที่หยุดหย่อน กลางวันก็ตีกกลางคืนก็ตี มีแต่มีดกับแจ็ก แต่สัตว์นั้นมีการเกิดการตายอยู่ทุกแห่งทุกหนตำบลหมู่บ้าน ในน้ำบนบก ไม่ว่าดินฟ้าอากาศที่ไหน สัตว์เกิดได้ตายได้ อยู่ที่ไหนตายได้ทั้งนั้น นี่คือปาชาของสัตว์เต็มท้องฟ้ามหาสมุทร สุดไตรภพของเราล้วนแล้วตั้งแต่ปาชาของสัตว์

นี้แลเวลาพระพุทธเจ้าได้ตรัสรู้แล้วมองเห็นกระจ่างแจ้งไปหมด ไม่มีสิ่งใดปิดบัง ลึกลับเลย แล้วมองดูสัตว์ทั้งหลายที่จะเกิดจะตายจะไปดีไปชั่วในวาระต่อไป ก็มีเต็มโลกธาตุอีกเหมือนกัน ความมืดบอดนั้นมีมาก สัตว์ผู้มืดบอดไม่รู้จักบุญจักบาป หากแต่กรรมคือความชั่วช้าลามกใส่ตนตลอดไป ผู้นี้เตรียมตัวที่จะไปนรก มีชีวิตลมหายใจ เทียวขับร้องรำทำเพลงอยู่ก็ตาม ผู้นี้ก็สักว่าร้องรำทำเพลงเพลินในขณะที่ยังไม่ตาย ทั้ง ๆ ที่ยมบาลเขาจดทะเบียนบัญชีแห่งความชั่วช้าลามกของคนประเภทนั้นไว้แล้วอย่างสมบูรณ์ ผู้นั้นก็ร้องเพลงสบาย พอขาดลมหายใจก็ตมลงนรกนั้นแล้ว ที่นักรกนั้นกับเสียงเพลงมันไม่ได้เหมือนกัน เสียงเพลงกับเสียงสัตว์ทั้งหลายครวญครางอยู่ในนรกนั้น ต่างกันเอามากทีเดียว

สัตว์ทั้งหลายตายเกิดตายเกิดทั้งวันทั้งคืน ไม่มีเวลาเวลา ไม่มีเวลาสงบก็คือสัตว์เกิดสัตว์ตาย ท่านทั้งหลายให้พิจารณาตามนี้ เวลาเผาศพอาจารย์สัจจนาก็ให้พิจารณาถึงว่า เราเป็นมนุษย์นี้อาจจะถูกเผาถูกฝังในวันใดวันหนึ่งก็ได้ ให้พิจารณาเสียตั้งแต่บัด

นี้ที่ยังไม่ตาย ถึงวาระแล้วจึงค่อยมาพิจารณาไม่ทันเหตุทันการณ์แล้วจะล่าช้า ถ้าหลังเขา สุดท้ายก็ไปอยู่ในสถานที่โลกไม่พึงปรารถนาคือความทุกข์ความทรมานนั้นแล

นี่ละพระพุทธเจ้าที่ทันทรงท้อพระทัย พุทธมา จ โลกฯ เวลาตรัสรู้ขึ้นมาครั้งแรก ดูพระทัยสว่างกระจ่างแจ้งครอบโลกธาตุ เห็นหมดทุกสิ่งทุกอย่าง ไม่ว่าจะอยู่ที่ไหน ๆ ไม่ปิดบังพระญาณหยั่งทราบนี้ได้เลย แล้วมองดูสัตว์ผู้หุนาตาเถื่อนมืดบอดก็สนุกทำบาปทำกรรม ไม่สนใจกับศีลกับทานการภาวนา พระองค์จึงทรงท้อพระทัย ไม่อยากจะสั่งสอนสัตว์โลก ทั้ง ๆ ที่ทรงปรารถนาเป็นพระพุทธเจ้ามานี้มี ๓ ประเภทด้วยกันในบรรดาพระพุทธเจ้าทั้งหลาย ประเภทที่หนึ่ง สร้างพระบารมีเพื่อจะเป็นพระพุทธเจ้าขึ้นมานั้น ๑๖ อสงไขย แสนมหากัป จึงสำเร็จเป็นพระพุทธเจ้าขึ้นมาแต่ละพระองค์ ๆ อันดับที่สอง สร้าง ๘ อสงไขย แสนมหากัป จึงได้สำเร็จเป็นพระพุทธเจ้าขึ้นมาประเภทที่สาม สร้าง ๔ อสงไขย แสนมหากัป จึงได้เป็นพระพุทธเจ้าขึ้นมา

เมื่อได้เป็นพระพุทธเจ้าขึ้นมาแล้วมองดูสัตว์โลกนี้อดหนาระอาใจ ท้อพระทัยในการที่จะสั่งสอนสัตว์โลก ถ้าเทียบแล้วก็เหมือนภูเขาใหญ่ลูกหนึ่ง ภูเขาลูกนี้เต็มไปด้วยสิ่งมืดดำกำตาเสียทั้งหมด ประหนึ่งว่าแสงสว่างจะไม่ปรากฏเลย พระองค์ทรงท้อพระทัยในการที่จะสั่งสอนสัตว์โลก เพราะธรรมที่ทรงรู้ทรงเห็นนั้นเป็นธรรมที่เลิศเลอ อัจฉริยะเกินคาดเกินหมาย แต่สำหรับสัตว์โลกผู้ที่จะรับจากพระธรรมเทศนาของพระพุทธเจ้าที่จุตลากขึ้นมานั้น ประหนึ่งว่าแทบไม่มีในพื้นที่ไหนเลย มีแต่ความหนาแน่นแก่ความทุกข์ความทรมาน มีแต่ความมืดความบอดเต็มสัตว์ทั่วไปหมด

นี่ละพระองค์แม้ปรารถนาจะมาตรัสรู้เป็นศาสดาสั่งสอนโลกแล้ว เวลาได้เข้ามาเจอกันจริง ๆ แล้วมันไม่เป็นเหมือนอย่างที่คาดไว้คิดไว้ว่าจะสอนกันได้อย่างง่ายดายแล้วชนไปสวรรค์ไปนิพพานได้อย่างง่ายดาย กลับขมยากยิ่งกว่าลากภูเขาทั้งลูกเสียอีก ภูเขาใครจะลากได้ละ หนาแน่นขนาดไหน แล้วภูเขาภูเขาเราที่เต็มอยู่ในสัตว์ซึ่งมืดบอดหนาแน่นยิ่งกว่าภูเขาทั้งลูกนี้อีกด้วยแล้ว ใครจะชนได้ ใครจะจุตจะลากไปได้ นี่แลที่ทำให้พระองค์ทรงท้อพระทัยในการที่จะสั่งสอนสัตว์โลก

ที่นี้ท้าวมหาพรหมก็เล็งญาณลงมา เห็นพระองค์กำลังทรงท้อพระทัยในการสั่งสอนสัตว์โลก จะจุตจะลากสัตว์โลกให้พ้นจากทุกข์ทั้งหลาย ให้เข้าสู่สุคติโลกสวรรค์จนถึงพระนิพพานนั้น ปรากฏว่าจะไม่มีอะไรติดพระทัยเลย มีแต่ความมืดบอด ที่หนักมากที่สุดคือความมืดบอดของสัตว์ ไม่ยอมที่จะรับความจุตลากจากธรรมนั้นเลย เมื่อท้าวมหาพรหมพิจารณาลงมาเห็นพระพุทธเจ้าซึ่งกำลังท้อพระทัยอยู่นั้น จึงมาอาราธนาทูลพระพุทธเจ้าว่า ขอพระองค์จงโปรดปรานสัตว์โลกซึ่งผู้มีธุลีเบาบางก็ยังมีอยู่มาก ไม่ใช่จะมีดินหนาตาบอดไปตาม ๆ กันเสียหมด ผู้ที่ตาดียังมี ประเภทที่จะเยี่ยมก็ยังมี ลด

กันลงมาก็ยังมี ประเภทที่มีตบอดก็มีตบอดไป ขอพระองค์อย่าทรงทอดธุระทอดพระทัย ถอนความเมตตาออกจากสัตว์โลกผู้กำลังมุ่งหวังต่อธรรมที่พระองค์จะประทานอยู่เวลานี้มีอยู่จำนวนมากมาย

ท้าวมหาพรหมมาทูลอาราธนาพระบรมศาสดา ให้ทรงแนะนำสั่งสอนสัตว์โลก ด้วยพระเมตตา อย่าด่วนทอดธุระไปเสีย ก็พร้อมกับที่พระองค์ทรงเล็งญาณดูสัตว์โลก ทรงเล็งญาณอยู่ในขณะนั้นพอดีว่า สัตว์โลกนี้มีหลายประเภท ประเภทที่หนึ่งเรียกว่า อุกมกัตถุญญ เป็นประเภทที่พร้อมแล้วที่จะหลุดพ้นจากทุกข์ ในเมื่อมีอรรถธรรมเข้ามา ชโลมเพียงเท่านั้นก็จะหลุดพ้นจากทุกข์ได้ ประหนึ่งว่าสัตว์อยู่ในคอก พอเปิดปากคอก เท่านั้น สัตว์ผู้รอที่จะออกปากคอกอยู่แล้วก็หลุดพ้นไปได้อย่างง่ายดาย อย่างสมัยปัจจุบันนี้ที่ท่านตรัสรู้ที่แรกก็มีเบญจวัคคีย์ทั้ง ๕ เบญจวัคคีย์ทั้ง ๕ นี้เป็นประเภท อุกมกัตถุญญ ผู้เห็นภัยในวัฏสงสารเต็มประดาแล้ว เป็นแต่หาทางออกไม่ได้ กำลังเสาะแสวงหาทางออกอยู่ เวลาพระองค์ออกทรงผนวชก็ติดสอยห้อยตามไปอุปถัมภ์อุปัฏฐากดูแล และรับโอวาทคำสอนของพระพุทธเจ้า เมื่อพระพุทธเจ้าได้ตรัสรู้แล้วก็มาโปรดเบญจวัคคีย์ทั้ง ๕ นี้ เพียงขึ้นเทวเม ภิกขเว อนุดา ปพฺพชิเตน น เสวิตพฺพา และขึ้น มชฺฌิมา ปฏิปทา เท่านั้น ท่านเหล่านี้ก็หลุดพ้นจากทุกข์ไปอย่างรวดเร็ว นี่ประเภทที่หนึ่ง

ประเภทที่สอง เมื่อได้รับฟังพร้อมด้วยเหตุด้วยผลเทียบเคียงกันได้ทุกสัดส่วนแล้วก็ถอดถอนตัวเองให้หลุดพ้นไปตามเป็นประเภทที่สอง ประเภทที่สาม เนยยะ เนยยะนี้อยู่กึ่งกลาง คนคนเดียวนี้ละ นิสัยใจคอของเรามันอยู่กึ่งกลางที่จะลงนรกก็ได้จะไปสวรรค์ก็ได้ เช่นเราอยู่เวลานี้ เราอยากไปทำบุญให้ทานก็มีในจิตใจวาระหนึ่ง วาระหนึ่งการไปทำบุญให้ทานนี้ไม่เกิดประโยชน์อะไร เราเอาไว้สำหรับกินดีกว่า อันนี้ก็เลสมันขัดมันแย้งเราไม่ให้เราไปทำบุญให้ทาน คนผู้ที่หลงกลของกิเลสก็เลยไม่ไปให้ทาน เอาปากกินเสียหมด ก็เรียกว่ากิเลสกลืนกินเสียไม่มีเหลือ อย่างนี้เรียกว่าเป็นผู้เสียเปรียบให้กิเลส

อีกวาระจิตอันหนึ่ง เมื่อจิตคิดว่าจะทำบุญให้ทาน กิเลสมาขัดมาแย้งมาแย้งชิงเอาสมบัตินี้ออกไป ดังที่กล่าวแล้วสักครู่นี้ว่าเอาไปกินดีกว่าเอาไปให้ทาน ไม่ยอมฟังเสียงกิเลสนั้น สละออกไปทำบุญให้ทานจนได้ ผู้นี้ก็เรียกว่าได้เปรียบกับกิเลส นี่แหละเนยยะ ขณะหนึ่งจิตคิดลงทางนรก ขณะหนึ่งจิตคิดทำบุญให้ทานเพื่อจะไปสวรรค์ ถ้าเราเชื่อทางกิเลสเราก็ขาดทุน ถ้าเราเชื่อทางอรรถทางธรรม ไปทำบุญให้ทานเราก็มีกำไรสุดที่เป็นที่หวังได้แก่ผู้ทำบุญให้ทาน แต่ทุกคืนนั้นเป็นที่หวังได้แก่คนที่มีความตระหนี่ถี่เหนียวไม่ยอมทำบุญให้ทาน นี่คนประเภทนี้ แยกได้เป็นสอง ถ้าเราอ่อนแอต่อกิเลส เราก็ไม่สนใจกับการทำบุญให้ทานสร้างคุณงามความดีอะไรเลย กิเลสก็ตักตวง

เอาตั้งแต่ความเหนียวความแน่นใส่ในหัวอกของเรา เวลาตายไปแล้วไม่มีอะไรเป็นที่พึ่งที่อาศัยจมไป ๆ นี่คือผู้เชื่อกิเลสแล้วจมก็ได้อย่างนี้

ผู้เชื่ออรรถเชือธรรม ตั้งหน้าตั้งตาปฏิบัติศีลปฏิบัติธรรม การทำบุญให้ทานมีมากมีน้อยท่านไม่ได้สั่งสอนหรือไม่บังคับบัญชาว่าให้ทานทั้งหมด เรามีมากมีน้อยแบ่งปันปันส่วนทั้งแบ่งกินทั้งแบ่งทาน ให้ประโยชน์ได้ทั้งฝ่ายร่างกาย ให้ได้ประโยชน์ทั้งฝ่ายจิตใจ ทำบุญให้ทานเป็นประโยชน์ทางด้านจิตใจ การเลี้ยงตัวเอง สังขารร่างกายของเราเวลามีชีวิตอยู่นี้ ได้ผลได้ประโยชน์สำหรับร่างกาย คนที่มีความเฉลียวฉลาดย่อมแบ่งแยกให้ส่วนทางร่างกายด้วย แบ่งแยกให้ทางด้านศีลด้านธรรมเพื่อเป็นอาหารโอหารสพึงเป็นพึ่งตายสำหรับทางใจด้วย ผู้นี้ก็เรียกว่าไปสวรรค์ได้ไม่สงสัย นี่เป็นประเภทที่สาม

เราคัดเราเลือกแย่งชิงกันระหว่าง ปทปรมะกับเนยยะ มันแย่งตำแหน่งกันอยู่ ตำแหน่งเนยยะอยากไปสวรรค์นิพพาน ตำแหน่งของกิเลสก็ตระหนี่ถี่เหนียว ไม่อยากให้ทานแล้วก็ลงทางต่ำ เรื่องของเนยยะก็พยายามที่จะจุดจะลากทำบุญให้ทานตามกำลังความสามารถของตน ผู้นี้มีทางหลุดพ้นไปได้จนกระทั่งถึงพระนิพพานก็ได้จากเนยยะอันนี้ ผู้นี้แลเปลี่ยนชั้นขึ้นไป ๆ จนกระทั่งนิสสัยวาสนาบารมีแก่กล้าแล้วหลุดพ้นไปจากกองทุกข์ก็ได้

ส่วนปทปรมะนั้น เรียกว่ามีตบอด ตโมตมปรายโน เวลาเกิดมาก็เกิดมาด้วยความมืดความบอดภายในจิตใจ ไม่สนใจกับอรรถกับธรรม แต่สนใจในความชั่วช้าลามกเป็นนิสัยสันดาน ใครจะชวนไปวัดไปวา ไม่ยอมจะไป ดีไม่ดีโกรธให้เขาก็มี จะตามฆ่าเขาก็มี เขาชวนไปวัดเพียงเท่านั้นก็เป็นเดือดเป็นแค้นมากมาย ผู้นี้เป็นผู้ปทปรมะ ไม่สนใจกับศีลกับทานตั้งแต่เกิดมาจนกระทั่งถึงวันตาย ตั้งแต่เล็กจนโตถึงวันตายมีแต่ความมืดบอดสร้างแต่บาปแต่กรรม หาบแต่กรรมแต่เวรใส่ตัวเอง ตายแล้วก็จมเลย ๆ จะนิมนต์พระทั่วประเทศไทยของเรามามีก็แสนองค์ ตามบัญชีท่านแสดงไว้ว่า พระในประเทศไทยเรานี้มีหลายแสนองค์ นิมนต์มาทั้งแสนองค์มา กุสลา ธมฺมาให้บุญของคนที่มีตบอดที่สุด ตโมตมปรายโน ทั้งมืดมาทั้งมืดไปนี้ไม่มีความหมายเลย พระเหล่านั้นไม่มีอะไรติดมือกลับไป นอกจากได้กล้วยหอมบ้างกล้วยไข่บ้างเท่านั้นติดมือไปส่วนที่จะมีบุญมีกุศลจิตใจของผู้มาให้บุญเขาให้เขาไปสู่สวรรค์ชั้นพรหม ไม่มีทางเลย คนนี้จมโดยถาวร นี่เรียกว่า ปทปรมะ

ในปทปรมะนี้อยู่ในใจของเราได้ด้วยกันทุกคน ขอให้ท่านทั้งหลายนำปทปรมะความมืดความบอดนี้ไปแยกแยะพิจารณาหา โชติปรายโน ขึ้นมาภายในตัวของเรา มันไม่ได้โง่ตลอดตั้งแต่วันเกิดถึงวันตาย ถ้าเราใช้สติปัญญาพิจารณาแล้ว โง่มันก็

ฉลาดขึ้นมาได้ คนมีจิตใจอันมีตนาสาโหด มันพลิกแพลงเปลี่ยนแปลงมาเป็นบัณฑิต นักปราชญ์ฉลาดแหลมคม มีความเมตตาสงสารได้ ให้เราแยกในจิตใจของเราคนเดียว นี้ออกเป็นชั้นเป็นตอนไป

วันนี้ได้กล่าวถึงธรรมะ ๔ ประเภทที่พระพุทธเจ้าทรงท้อพระทัย แล้วทรงเล็ง ญาณดูสัตว์โลก ว่ามันจะหนาแน่นหนักอึ้งไปเสียทั้งโลกธาตุนี้หรือ หรือยังจะมีพอยก พอยยอพอจุดพอลากไปได้บ้าง จึงทรงพิจารณาสัตว์โลกเป็น ๔ ประเภท ประเภทที่หนึ่ง ยอติเยียมพร้อมที่จะไป ประเภทที่สองตามหลังกันไป ประเภทที่สามเรียกว่ารบกัณ ระหว่างความชั่วกับความดีแล้วมีทางไปได้ ประเภทที่สี่นี้ตายทิ้งเปล่า ๆ เกิดมาก็เกิดมา เปล่า ๆ ตายไปเปล่า ๆ เรียกว่า ตโมตมปรายโน มีตบอดทั้งมามีตบอดทั้งไป มีตบอด ทั้งโลกนี้มีตบอดทั้งโลกหน้า คนนี้หมดหวังแล้ว พระองค์ทรงพิจารณาอย่างนี้จึงได้ทรง แนะนำสั่งสอนสัตว์โลกเรื่อยมา

ดังที่พี่น้องทั้งหลายได้ยินได้ฟังมาที่ท่านประกาศธรรมสอนโลกอยู่ ๔๕ ปีจึง ปรินิพพาน แม้ปรินิพพานแล้วก็ยังพาดบันไดเอาไว้หรือสายทางเดินเป็นอรรธเป็น ธรรมไว้ให้พวกเราทั้งหลายได้ยินได้ฟังได้ปฏิบัติตาม เรียกว่าธรรมที่ประกาศไว้ ๕,๐๐๐ ปี ถึง ๕,๐๐๐ ปีแล้วก็ยุติไปเองด้วยอำนาจความหนาแน่นของกิเลสมันปิดมันบังเรื่อง บาปเรื่องบุญเรื่องนรกสวรรค์ไม่มีเลย มีแต่ความดีความดีความดีความดีความดี เห็น กันนี้เหมือนเสือเห็นสัตว์นั้นแหละ เห็นมีแต่จะกัดกันจะฉีกกัน สัตว์ประเภท ๕๐๐ ปี ผ่านไปแล้ว เวลานี้เรายังเป็นสัตว์เป็นคนอยู่เป็นธรรมดา เวลาโมโหก็อยากฆ่าอยากแวง เขา ครั้นเวลาใจดีแล้วก็หยุดไม่อยากจะฆ่าอยากแวงเขา ประเภทนี้ยังพอเป็นพอไป พระ พุทธเจ้าทรงเล็งญาณเห็นอย่างนี้แล้ว จึงแนะนำสั่งสอนสัตว์โลกตลอดมา

เวลานี้เราอยู่ในท่ามกลางแห่งโอวาทคำสั่งสอนของพระพุทธเจ้า ผู้ใดจะปฏิบัติ ตนแก้ไขตนก็ให้แก้ไขเสียเวลามีชีวิตอยู่นี้ อย่าถึงกับขั้นที่ว่าตายแล้วค่อยนิมนต์พระมา ตั้งสองแสนสามแสนองค์มา กุสลา ธมฺมาไม่เกิดประโยชน์อะไร ให้โปรดตัวเองเสียตั้ง แต่บัดนี้ กุสลา แปลว่า ความฉลาด คนฉลาดย่อมสร้างคุณงามความดีได้ นี่แหละเหตุ การณ์ที่พระพุทธเจ้าทรงสั่งสอนสัตว์โลก ดังที่ได้เรียนให้ทราบเมื่อสักครู่นี้ พระองค์เล็ง ญาณดูแล้วจึงสั่งสอนสัตว์โลก ส่วนท้าวมหาพรหมที่มาอาราธนาว่าเป็นปฐมเหตุเท่านั้น เอง เรื่องอันใดที่จะใหญ่โตละเอียดลออสุขุมคัมภีรภาพนี้ยกให้พระพุทธเจ้าทั้งหมด แม้ แต่ท้าวมหาพรหมก็ยังเป็นลูกศิษย์พระพุทธเจ้า มหาพรหมองค์ไหนที่จะเลิศเลอยิ่งกว่า พระพุทธเจ้าว่าพระองค์ไม่รู้ ถึงกับท้าวมหาพรหมมาอาราธนาให้สอนจึงสอนตามคำ ของท้าวมหาพรหมอย่างนี้ไม่มี มีอยู่ในพระทัยของพระพุทธเจ้าทุกสิ่งทุกอย่างแล้ว เป็น

แต่เวลานั้นกำลังพิจารณาแยกแยะดูประเภทของสัตว์โลก จะควรแนะนำสั่งสอนได้ ประการใดหรือไม่

เมื่อทำมหาพรหมเห็นอย่างนั้นแล้ว ก็กลัวพระพุทธเจ้าท่านจะปล่อยวางสัตว์โลกให้จมไปเสีย ไม่แนะนำสั่งสอนต่อไป จึงมาขออาราธนาท่านให้แนะนำสั่งสอนสัตว์โลก ความเป็นจริงแล้วไม่มีใครเกินศาสดาที่มีพระเมตตาสงสารพร้อมด้วยปรีชาญาณ หยั่งทราบในอุปนิสัยของสัตว์จะดีจะชั่วประการใด ไม่มีใครเกินศาสดาไปได้ นี่แหละ ท่านจึงสอนพวกเราให้ประพฤติปฏิบัติตาม

วันนี้พวกเราทั้งหลายมากันจำนวนมากมายทีเดียว หลวงตาที่มีความปลาบปลื้มปีติกับพี่น้องทั้งหลายมีใจใสศรัทธา มีความเคารพต่อพระพุทธศาสนา เคารพต่อการให้ทาน การรักษาศีล การเจริญเมตตาภาวนาของตนเต็มเม็ดเต็มหน่วยในหัวใจของทุกคน หลวงตาที่มีความเมตตาสงสาร นอกจากนี้ก็มีพระเจ้าพระสงฆ์ เวลานี้มาจำนวนมากมาย นั่งอยู่ด้านหลังนี้เต็มไปหมด มีแต่พระเจ้าพระสงฆ์ จึงขอเตือนลูกเตือนหลาน พระลูกพระหลานเหล่านี้ เพราะเกิดมานี้หลวงตาบวชเรียบร้อยแล้ว ท่านเหล่านี้ถึงจะเกิดเราจึงเรียกว่าสอนพระลูกพระหลาน ให้พากันตั้งอกตั้งใจ รักษาศีลของตนให้ดี

เราบวชมาในพุทธศาสนาแล้วเรียกว่าเปลื้องหมด เรื่องภาระการงานอะไรที่ฆราวาสโลกเขาทำกัน ปลดทิ้งทั้งหมด มีตั้งแต่ชีวิตอันเดียวที่อาศัยประชาชนญาติโยมไปบิณฑบาต ขอทานเขาตอนเช้าได้ข้าวเต็มบาตรมา ๆ สถานที่ที่อยู่อาศัยเขาก็มาจัดมาทำให้ กระต๊อบกระแต๊บเป็นกุฎิศาลาจนกลายเป็นวิหารใหญ่ ยิ่งกว่าภูเขาทิ้งลูกไปเสียอีก ทุกสิ่งทุกอย่างเป็นภาระของประชาชนญาติโยมทั้งหมด เรามีแต่ภาระของเราคือการบำเพ็ญสมณธรรม ศีลรักษาให้ดี อย่าให้ต่างพร้อยขาดทะลุ ถ้าศีลต่างพร้อยขาดทะลุเราก็เป็นคนไม่เต็มบาทเต็มเต็ง เป็นคนสองสลิ้งหรือนอกจากนั้นลดลงอีก สลิ้งเดียวเข้าไปอีก กลายเป็นมีแต่หัวโล้น ๆ ก็ได้เพราะศีลขาดอย่างนี้ก็มี อย่าให้เป็นไปอย่างนั้น ให้รักศีลของตนยิ่งกว่าชีวิตจิตใจของเรา

จากนั้นฉันจึงหันแล้วไม่มีธุระการงานอะไร พระเราไม่ยุ่ง พระพุทธเจ้าไม่ได้สอนให้พระยุ่งนะ แต่ทุกวันนี้ไม่มีใครยุ่งเกินกว่าพระ เกินทุกแบบทุกฉบับสมัยนี้ แย่งพระพุทธเจ้าได้ พระพุทธเจ้าไม่ให้ยุ่งกับหน้าที่การงาน ยิ่งเป็นเรื่องงานของโลกของสงสารอย่าไปแย่งไปชิงเขา ให้เป็นหน้าที่ของประชาชน โลกเขาทำกัน งานของเราคือเดินจงกรม นั่งสมาธิภาวนา มีสติปัญญารักษากิจใจโดยตลอด นับตั้งแต่ตื่นนอน เดินจงกรมก็มีสติ นั่งก็มีสติ ภาวนาในธรรมบทใดก็มีสติสตั้ง ระมัดระวังจิตใจของตนซึ่งเป็นตัวคึกคะนองมากให้อยู่ในเงื้อมมือของธรรม คือสติธรรมเป็นสำคัญ บังคับเอาไว้จิตใจเรามันจะดีดจะดีดจะเหาะเหินเดินฟ้าไปไหน มันก็ไม่เหินือศีลเหินือธรรม เหินือ

สติปัญญาของเราไปได้แหละ ต้องอยู่ในเงื้อมมือของเราจนได้ จงให้พากันอุทิศสำหรับพยายามเคารพเลื่อมใสในธรรมพระพุทธเจ้า

เราบวชมาว่า พุทธ ธมม สังฆ สรรณ คจฺฉามิ เราถือพระพุทธเจ้า พระธรรม พระสงฆ์ เป็นองค์พึ่งเป็นพึ่งตายตั้งแต่วันบวชมา เพราะฉะนั้น เราอย่าไปถือเรื่องกิเลส สรรณ คจฺฉามิ ความโลภ สรรณ คจฺฉามิ ความโกรธ สรรณ คจฺฉามิ ราคะตัณหา สรรณ คจฺฉามิ ผิดกับผู้ที่บวชมาถือพระพุทธเจ้า พระธรรม พระสงฆ์เป็นสรณะ เราต้องถืออันนี้เป็นที่หนักมากกว่าทุกแห่งทุกหน อยู่ที่ไหนอย่าลืมการภาวนา การภาวนาของพระนี่คือพระบวชออกมาในครั้งพุทธกาล ท่านบวชเพื่อมรรคผลนิพพานจริง ๆ บวชมาเพื่อมรรคเพื่อผล อรหัตตอรหัตตสันติจากทุกข์ เป็นพระอรหัตตครองจิตใจอยู่จนกระทั่งถึงขั้นจะนิพพานได้ด้วยอำนาจแห่งการปฏิบัติศีลธรรมด้วยดี เราก็ให้ตั้งใจประพฤติปฏิบัติ

เรื่องมรรคผลนิพพานนั้นคงเส้นคงวาหนาแน่นตลอดมา เช่นเดียวกับกิเลส กิเลสก็คงเส้นคงวาหนาแน่น ไม่มีกาลใดสมัยใดกิเลสจะเหือดแห้งขาดไปโดยที่เราไม่ได้ชำระสะสางมัน แล้วธรรมก็จะมิขึ้นมาโดยที่เราไม่ได้บำเพ็ญอย่างนี้เป็นไปไม่ได้ เราต้องบำเพ็ญธรรม ธรรมถึงจะเกิด เกิดได้ทุกเวลา การบำเพ็ญของเรา เรื่องของพระแล้วไม่มีหน้าที่การงานอันใดเลย มีตั้งแต่การเดินจงกรมนั่งสมาธิภาวนา วินิจฉัยจิตใจตัวเองเป็นมหาเหตุ นี่ตัวก่อกรรมก่อเวรตัวคึกตัวคะนองตัวโหดร้ายที่สุดคือจิตใจของคนเรานี่แหละ นี่เป็นจิตใจของพระซึ่งอยู่ในความอารักขาของเราด้วยสติปัญญา ศรัทธา ความเพียร อย่าปล่อยอย่างว่าง ให้ตั้งหน้าตั้งตาประพฤติปฏิบัติ

จิตไม่สงบทำให้สงบด้วยบทปริกรรมภาวนา คำนี้ลูกหลานจำให้ตึะ หลวงตาได้เดินผ่านมาเรียบร้อยแล้วจึงมาสอนด้วยความแน่ใจและแม่นยำ ไม่คลาดเคลื่อนจากหลักความจริงที่ได้ปฏิบัติมา ถ้าจิตมันติดมันตันมาก วิชาที่จะฝึกทรมานจิตใจนี้มีหลายประเภท ท่านสอนไว้ในธุดงค์ ๑๓ ข้อ ล้วนแล้วแต่อุบายวิธีการที่จะฝึกทรมานจิตใจให้หายพยศลงเป็นลำดับ อันนี้วิธีการที่เราจะทำความพากเพียรก็เป็นหน้าที่ของเราโดยตรง อุบายวิธีที่จะหนุนความพากเพียรของเราให้ได้ผลเป็นที่พอใจ มันแล้วแต่ผู้จะฝึกหัดตนเองอย่างไร บางคนนอนน้อยก็มี อยู่รูกขมุขรุมไม้ในป่าในเขา ที่แจ้งลมมฟางแล้วแต่จะเป็นความสะดอกในการบำเพ็ญซึ่งเป็นสถานที่มีเสื่อร้าย แต่ก่อนมีเยอะนะ พวกอันตรายพวกเสื่อร้ายเป็นต้น ถ้าอยู่ในที่เช่นนั้นมันกลัว เมื่อมันกลัวมาก ๆ ให้นึกคำปริกรรมติดกับใจไม่ให้ไปคิดถึงเสื่อถึงยักยถึงผีถึงเปรตถึงมารอะไรแหละ ให้คิดอยู่กับคำปริกรรม เช่นเรานึก พุทโธ เป็นต้น อันนี้แล้วแต่ท่านผู้ใดจะชอบ

เรานึกพุทโธก็ให้มีพุทโธติดกับใจอยู่นั้น ให้รู้อยู่กับพุทโธ ไม่ให้รู้อยู่กับภาพเสื่อ ภาพสภาพอันตรายใด ๆ ทั้งหมด จิตจะสงบตัวลงไปในขณะที่เราบังคับไว้อย่างแน่น

หนามันคง เมื่อจิตมีความสงบแล้วสัตว์ตัวใดก็ตามในอันตรายทั่วโลกนี้จะไม่มีความเสียหายเลย จิตได้ธรรมเป็นที่พึ่งเพราะอำนาจแห่งพุทโธ สังสมตลอดเวลาด้วยความมีสติ พุทโธ ๆ ดิตใจ ใจมีความเหนียวแน่นเพราะได้รับการบำรุงจากสติ แล้วพุทโธก็แน่นหนาขึ้นมา จิตใจของเราสงบเย็น เอนี่ให้ได้นะพระลูกพระหลาน อย่าอยู่ลอย ๆ เล่อ ๆ เล่อ ๆ ใช้ไม่ได้นะ ดูแล้วมันดูไม่ได้ ให้พากันตั้งอกตั้งใจ ถ้าเราได้ฝึกอย่างนี้แล้ว เราแน่ใจเลยว่าจิตจะต้องสงบได้

อ้าว วิธีการสงบ การภาวนา เราเดินจงกรมมากหรือนั่งมาก นอนภาวนามาก อันไหนมีผลดีกว่ากัน เราเดินจงกรมมากทั้ง ๆ ที่ตั้งสติด้วยกัน นั่งภาวนามากตั้งสติด้วยกัน ผลทางไหนเกิดมากกว่ากัน เราหาอุบายวิธีการ อย่างหนึ่งผ่อนอาหาร อย่างหนึ่งผ่อนการหลับนอน ท่านจึงสอนไว้ เนสัชชิ การอดนอนก็เพื่อจะฝึกจิตใจของเรา ให้เราฝึกจิตใจแบบนี้ ผ่อนอาหารเป็นยังงี้ อาหารเป็นของสำคัญมาก ในครั้งพุทธกาลพระพุทธเจ้าทรงอดพระกระยาหารได้ ๔๙ วัน แต่พระองค์อดอาหาร ๔๙ วันนั้น พระองค์เพื่อตรัสรู้ด้วยการอดอาหารโดยถ่ายเดียว ไม่มีทางด้านจิตใจ คือจิตตภาวนาเข้าเคลือบแฝงเลยจึงผิดพลาดไป เป็นการผิด ถ้าอดอาหารเพื่อตรัสรู้อย่างเดียวเป็นความผิดพลาด

นี่เราอดอาหารเรามีการภาวนาเป็นหลักเป็นเกณฑ์ในหัวใจของเรา การอดอาหารนี้เป็นเครื่องบำรุงทางหนึ่งในทางความ پاکความเพียรของเรา ฉะนั้นเป็นยังงี้สังเกตดูก็รู้ ดูตัวเอง ถ้าฉันมากแล้วเป็นยังงี้ ยิ่งอาหารดี ๆ ยิ่งชอบให้ฉันมาก ฉะนั้นแล้วความขี้เกียจก็มาก รู้แล้วว่ากิเลสเกิดขึ้นแล้วจากการฉันมาก ความขี้เกียจขี้คร้านก็มาก การนอนก็มาก ทุกอย่าง ๆ ซึ่งเป็นเรื่องของกิเลสแล้วมากไปตาม ๆ กันหมด เราต้องลดลง เราฝึกเราเราต้องสังเกตการพิจารณาของเรา เราฝึกเราเราต้องมีสติมีปัญญา ไม่ใช่ว่าฝึกไปเฉย ๆ เช่น ตั้งสติ สำหรับผู้ที่การขบ การฉัน การหลับ การนอนเป็นธรรมอยู่ ตั้งสตินี้ไม่ค่อยได้ผลดีเหมือนผู้ที่มีการสังเกตตัวเอง เช่น นอนน้อยเป็นยังงี้ดีไหม แล้วฉันน้อยเป็นยังงี้ การตั้งสติเป็นยังงี้บ้าง จนกระทั่งว่าหยุดไม่ฉันอาหารเลย มีแต่การภาวนาถ่ายเดียว เป็นยังงี้

ถ้าเราเห็นผลเด่นทางไหนให้เรายึดนั้นเป็นหลักเกณฑ์ และก้าวเดินต่อไปด้วยวิธีการอันนั้น เช่น ผ่อนอาหาร เราก็ผ่อนไปเรื่อย ๆ ภาวนาไปเรื่อย สติสตั้งเราจะดีขึ้นเรื่อย แน่นหนามันคงขึ้นเรื่อย ๆ หรืออดอาหาร เราอดไปเท่าไร จิตยังมีความแผ่วเบา มีความสว่างกระจ่างแจ้ง อดไปหลายวันเท่าไร จิตยังสว่างจ้าขึ้นมา นี่ก็แสดงว่าถูกแล้ว กับนิสัยของเรา ถึงจะอดจะอิมจะเป็นจะตายบ้างเราก็ทนเอาเพื่อผลประโยชน์อันใหญ่หลวง คือจิตของเราได้รับผลจากอุบายวิธีที่ทำอย่างนี้ เราก็ต้องทนเอา ท่านผู้ใดมีนิสัย

หนักไปในทางไหน เป็นประโยชน์ทางใดในการประกอบความ پاکเพียร ก็ขอให้ถือนิสัยนั้นเป็นหลักเกณฑ์ ก้าวเดินต่อไป อย่าปล่อยอย่างว่าง

นี่เป็นวิธีการที่สอนพระลูกพระหลานให้ตั้งหน้าตั้งตาต่อมรรคผลนิพพาน พระพุทธเจ้าเป็นศาสดาองค์เอก ทำไมเอาธรรมมาสอนพวกเรามา มันเท่ากับสอนหมาตัวหนึ่ง ไม่ได้เหมือนสอนคน ถ้าว่าสอนพระมันก็เป็นแพะไปหมดเสีย มันไม่ได้เอาไหน กลายเป็นแพะเป็นหมูเป็นหมาไปเสียหมด มันก็รับธรรมไม่ได้ซิ ถ้าเป็นคน ท่านสอนธรรมเรารับธรรมมาปฏิบัติดังที่สอนอยู่เวลานี้ วิธีการใดที่เราจะนำมาปฏิบัติ จิตใจพร้อมอยู่เสมอที่จะรับฟังเรา ขอให้เราฝึกให้ดีเถอะ เรื่องกิเลสมันหลุดลากไปไหน ความรักใคร่ไฝธรรมของเรายังมี เราเอาสติปัญญาเข้าติดสนิทแนบกับใจของเราแล้ววันหนึ่งจะสงบไปได้ ทีนี้เมื่อจิตมีความสงบในวันนี้แล้ว เราจะรู้สึกตื่นเต้นภายในจิตใจของเรา

จิตสงบเป็นได้หลายอย่างตามจริตนิสัยของผู้เป็น บางรายสงบพริบลงไปเหมือนคนตกเหวตกบ่อก็มี บางรายค่อยสงบละเอียดลงไป ๗ แล้วละเอียดซึ่งลงไป นั่นก็มีสว่างกระจ่างแจ้งขึ้นมาเป็นตามนิสัยของคนไปเรื่อย ๆ ส่วนสว่างนั้นสว่างแน่แท้แหละ แต่นิสัยของใครจะสว่างหนักไปทางไหนมันจะรู้ บางทีสว่างขึ้นมามองเห็นเทวบุตรเทวดา อินทร์พรหมไปหมด มี สว่างเฉย ๆ ไม่เห็นก็มี มีหลายแบบหลายฉบับเพราะสิ่งเหล่านี้มีอยู่ในโลก พวกเปรตพวกผีพวกเทวดาอินทร์พรหมมีอยู่ในโลก พระพุทธเจ้าเห็นแล้วรู้แล้วจึงมาสั่งสอนโลก มาโกหกโลกได้ยังไง เมื่อผู้ปฏิบัติเป็นไปตามแนวทางที่ท่านทรงสอนแล้วต้องเห็นได้ด้วยกันนั้นแหละ ไม่มากก็น้อยตามภูมินิสัยของตน พวกเปรตพวกผีมันเต็มอยู่ทุกแห่งทุกหนไม่ว่าในน้ำบนบก มีอยู่หมดแต่เราไม่เห็น เป็นคนตาบอดก็ลบล้างสิ่งเหล่านั้นเสียว่าไม่มี ๆ แล้วก็ลบล้างพระพุทธเจ้าศาสดาองค์เอกไปด้วยกัน พระพุทธเจ้าก็เลยหมดความหมาย สอนโลกไม่เชื่อถือ ก็เสียไปอีก เสียเรานั้นแหละจะเสียใคร

เมื่อเราปฏิบัติตามอย่างนี้แล้ว ความสว่างกระจ่างแจ้งจะเกิดขึ้นภายในจิตใจ เทวบุตรเทวดาไม่ต้องบอก มีมาตั้งกับตั้งกลับทำไมจะไม่เห็นถ้าเรามีตาญาณของเรา ใจสงบแล้วมันต้องเห็น เทวบุตรเทวดาอินทร์พรหมตลอดพวกเปรตพวกผีจนกระทั่งถึงนรกอเวจี พระพุทธเจ้าทรงรู้ทรงเห็นแล้วมาสอนโลกให้ปฏิบัติตามแล้วจะรู้ได้เห็นไปตามกำลังความสามารถของตน ทำไมจะไม่เห็น ต้องเห็น นี่เป็นผลอีกทางหนึ่ง เป็นผลภายนอก ผลภายในจริง ๆ ที่จะเอาตัวจริงจริง ๆ คือใจของเราให้มีความสงบผ่องใสภายในตัวเอง อันนั้นเป็นสิ่งภายนอก มันควรจะรู้ได้สิ่งใดก็ไม่ปฏิเสธ ยอมรับว่ารู้ ๆ แต่ไม่ถือเป็นหลักเป็นเกณฑ์เหมือนการฆ่ากิเลส การฆ่ากิเลสสงบลงไปมาน้อยเพียงไร

กิเลสสงบตัวแล้วใช้สติปัญญาพิจารณาสอดส่องแยกธาตุแยกชั้นธัมม ว่าเป็นสัตว์เป็นบุคคล เป็นเราเป็นเขา เป็นหญิงเป็นชาย มันเป็นที่ตรงไหน พิจารณานี้เรียกว่า ปัญญา

เมื่อจิตสงบแล้วจิตอึดตัว จิตไม่หิวโหยในอาหาร คือการได้เห็นรูปฟังเสียงกลิ่น รส ล้วนแล้วตั้งแต่เป็นอาหารโอชาของจิต มันชอบคิดในสิ่งเหล่านี้แหละ ที่นี้เวลาจิตอึดตัวแล้วไม่ชอบคิด ไม่อยากรู้ ไม่อยากเห็น ไม่อยากได้ยินได้ฟังเพราะจิตอึดตัว นั้นแหละพาจิตที่อึดตัวนี้ออกไปพิจารณาทางด้านปัญญาแยกธาตุแยกชั้นธัมม ดูตั้งแต่ผิวหนัง ขึ้นไป พระพุทธเจ้าท่านสอนไว้ตั้งแต่เรบบวชาว่า เกสา โลมา นขา ทันตา ตโจ แปลว่า ผม ขน เล็บ ฟัน หนัง นี่มันมีอยู่ด้วยกันทุกคนแล้วทำไมจึงติดเอนักหนา ติดเขาติดเรา มันติดอะไร ผมก็เป็นเส้น ๆ ขนก็เป็นเส้น ๆ หนังเราก็เห็นหนังห่อกระดูกเราเนี่ย อยู่ข้างนอกผิวผืนเหมือนสวดยเหมือนงามเปล่งปลั่ง ผู้หญิงผู้ชายมันรักกัน ไม่ว่าสัตว์ว่าบุคคล หลงกันที่ผิวหนังนี้แหละ

เวลาพิจารณาผิวหนังให้เห็นตามความจริง ตั้งแต่ผิวหนังมันก็มีซี่เหงื่อซี่ไคล พิจารณาเข้าไปมีแต่เลือดแต่เนื้อเต็มตัวแดงโร่ไปหมด พวกเส้น พวกเอ็น พวกกระดูก ดับ ไต ไส้ พุง อาหารเก่า อาหารใหม่ ขึ้นชื่อว่าของสกปรกแล้วเต็มอยู่ภายในตัวของเรานี้หมด แล้วมันสวยงามมันงามที่ไหน นี่คือการแยกธาตุแยกชั้นธัมม พิจารณาเรื่องของปัญญา พิจารณาแล้วพิจารณาเล่าหลายครั้งหลายหนมันก็ค่อยกระจ่างขึ้นมา เพราะมันมีอยู่ในตัวของเราโดยสมบูรณ์แล้ว จะไม่รู้ได้ยังไง เมื่อพิจารณาแยกแยะนี้จิตมันก็รู้ก็เห็น แล้วก็เกิดความเบื่อหน่าย เบื่อหน่ายความยึดถือ ความดิ้นรนกระวนกระวาย กระเสือกกระสนไปด้วยราคะตัณหา มันก็สงบตัวลงไป ๆ ความทุกข์ก็ไม่กำเริบ ท่านให้พิจารณาอย่างนี้เรียกว่าปัญญา

ถึงกาลเวลาจะพิจารณาทางด้านปัญญาก็ให้พิจารณาอย่างนี้ เมื่อพิจารณาเห็นดี เห็นน้อยเมื่อยลแล้วเข้าสู่สมาธิให้สงบใจ ไม่ต้องยุ่งเหยิงวุ่นวายกับการแยกธาตุแยกชั้นธัมม ทางปัญญาเหมือนแต่ก่อน ให้พักสงบจิตเพื่อเอากำลัง มีความสงบเย็นใจแล้วออกก้าวเดินพิจารณาเรื่องธาตุเรื่องชั้นธัมมอีกต่อไป จนกระทั่งมีความแจ่มแจ้ง รู้ชัดเจนแล้ว จิตมันจะปล่อยวางเอง ปล่อยธาตุปล่อยชั้นธัมม มันอยู่กับเรานี้แหละ อุปาทานยึดไว้ถือไว้ เวลาปัญญาเพิกถอนออกมาแล้ว อุปาทานก็ถอนตัวเข้ามา มันก็เห็นตั้งแต่พวกหนังพวกกระดูก

เวลานี้ก็เรียกว่าผีเป็น ซากผีเป็นอยู่กับเรา ซากผีดิบอยู่กับเรา อยู่กับเขาทุกคน อยู่กับสัตว์กับบุคคลเต็มไปหมดเป็นซากผีดิบ เวลาตายแล้วก็เน่าเฟะ เช่น อย่างเรานั่งอยู่เวลานี้เป็นคนเป็น มันก็มีสังขารก็มีคุณค่ามีราคาไปด้วยกันนั้นแหละ ใครนั่งอยู่ตามร่มไม้ชายคาก็เป็นหญิงเป็นชายเป็นพระเป็นเณรเต็มตัว ๆ แต่พอลมหายใจขาดลงไป

เท่านั้น ในป่าวัดเขาน้อยนี้เต็มไปด้วยคนตาย เป็นยังงิพิจารณาแยกกันซิ คนตายทั้งหมด แม้ผู้เทศน์ก็ตาย แล้วเป็นยังงิมีคุณค่าอะไรบ้าง แยกแยะอย่างนี้ การพิจารณาเพื่อจะถอนถอนอุปาทานความมีราคัราคาค่าออก เป็นโมฆะ ไม่เกิดประโยชน์อะไร สิ่งเหล่านั้นมีแต่ดินน้ำลมไฟเท่านั้น แยกอย่างนี้เรียกว่าปัญญา

จากนั้นปัญญาจะละเอียดเข้าไป ๆ จนกระทั่งถึงอาการของจิต เช่น สังขาร สัญญา มโนคิดมันปรุง หมายถึงอะไร มันจะรู้กันทันกัน ๆ ละเอียดลออเข้าไป จิตมีความสว่างจ้าขึ้นไปตั้งแต่พิจารณาธาตุชั้นธรรมากายเรานี้ละเอียดลออ ปล่อยวางไปได้แล้ว จิตเป็นอัตโนมัตติของตนเอง ที่นี้การก้าวเดินเพื่อมรรคผลนิพพานราบรื่น ๆ มรรคผลนิพพานอยู่ชั่วเอื้อม ๆ แล้วที่นี้ แต่ก่อนอยู่เหนือวิสัยของเราที่จะรู้ได้เห็นได้ อ่อนกำลังวังชา ท้อถอย แต่พอเวลาก้าวเข้าไป ๆ ถึงปัญญาขั้นนี้แล้ว มรรคผลนิพพานอยู่ชั่วเอื้อม ยิ่งขยับใหญ่เลย นี่ผู้ปฏิบัติเพื่อเอามรรคผลนิพพาน มรรคผลนิพพานอยู่ที่ไหน ไม่อยู่ที่ดินฟ้าอากาศ ไม่อยู่กับมืดกับแจ้ง ไม่อยู่กับต้นไม้ภูเขา มันอยู่ที่หัวใจของเรา เราพิจารณาเบิกออก ๆ ก็เลสปิดบังเหมือนกับจอกแหม่นมันหุ้มห่อ มันปิดบังบังน้ำที่ใสสะอาดทั้งปวงเอาไว้อย่างมิดตัว มองลงไปเห็นแต่จอกแต่แหม่นเต็มอยู่หมด น้ำที่อยู่ใต้จอกใต้แหม่นมองไม่เห็น ที่นี้เวลาเรารื้อจอกรื้อแหม่นออกแล้ว น้ำมีอยู่ในนั้นแล้วมันก็เห็นเอง

อันนี้มรรคผลนิพพานถูกจอกถูกแหม่นคือกิเลสมันปิดบังเอาไว้ เราเปิดจอกเปิดแหม่นออกด้วยสมถธรรม ด้วยวิปัสสนาธรรม คือสติปัญญาละเอียดเข้าไป จอกแหม่นคือกิเลสมันจะจางไป ๆ ก็เริ่มเห็นมรรคผลนิพพาน ที่นี้มรรคผลนิพพานกลายเป็นอยู่ชั่วเอื้อม ๆ ไป พิจารณาไม่หยุดไม่ถอย สุดท้ายก็ชนจอกชนแหม่นขึ้นบนบกหมด ไม่ให้มีเหลือ เหลือแต่น้ำที่ใสสะอาดอาบดื่มใช้สอยได้อย่างสะดวกสบาย เหลือแต่ธรรมทั้งแท่ง อยู่ภายในจิตใจ สว่างจ้าไปหมด นี่ผลแห่งการรื้อจอกรื้อแหม่นคือกิเลสออกด้วยสมถธรรม วิปัสสนาธรรมของเรา เราจะได้ผลเป็นที่พอใจในการปฏิบัติของเราแน่ละ เราอย่าไปคาดไปหมายดินฟ้าอากาศ สมัยนั้นสมัยนี้มรรคผลนิพพานมี สมัยนี้มรรคผลนิพพานไม่มี มันมีแต่กิเลสหลอกสัตว์โลกให้ตื่นตายไปกับมันนั่นแหละ ให้ลูกหลานตั้งหน้าตั้งตาพิจารณา ให้มันเห็นอย่างนี้ซิ

เวลาธรรมได้ปรากฏขึ้นในใจแล้วไม่ไปถามใคร ใครเชื่อก็ตามไม่เชื่อก็ตาม เราประจักษ์ใจเต็มหัวใจเราแล้วพอใจ ๆ ไม่สนใจกับใครจะเชื่อหรือไม่เชื่อก็ตาม มรรคผลนิพพานเป็นสมบัติของผู้บำเพ็ญ ใครบำเพ็ญก็เป็นสมบัติ บุญกุศลเป็นของผู้บำเพ็ญ ผู้ตั้งหน้าตั้งตาบำเพ็ญก็เกิดผลเกิดประโยชน์แก่ตนด้วยกันนั่นแหละ วันนี้ได้พูดถึงเรื่องอรรถเรื่องธรรม สมถวิปัสสนาให้พระลูกพระหลานได้ยินได้ฟังบ้าง เพราะนาน ๆ หลวง

ตาจะได้เทศน์เรื่องอรรถเรื่องธรรมอย่างนี้ ส่วนมากเทศน์แต่แกงหม้อใหญ่ พระเณรมานั่งฟังก็ไม่ได้ฟัง มีแต่เทศน์สุ่มสุ่มหัวแกงหม้อใหญ่ ดินุ่นดินี่ไปเรื่อย ๆ

วันนี้แจกกระจายไปให้เห็นทั่วหน้ากันหมด โดยถือเอาท่านอาจารย์สุวจน์เป็นต้น เหตุแห่งความเป็นความตาย ให้เราต่างคนต่างพิจารณาน้อมเข้ามาสู่ตัวของเรว่าวันหนึ่งแน่นอนจะต้องตายอย่างท่าน ท่านตายอย่างหายห่วง ท่านตายอย่างสง่าผ่าเผย เราตายแบบไหน เราต้องตั้งปัญหาถามเรา ถ้าเรายังบกพร่องอยู่ที่ตรงไหน นั้นแหละเราจะตายด้วยความบกพร่องตรงนั้น ให้สะอาดแสวงหาคุณงามความดี เมื่อมีอยู่ในใจแล้วคิดถึงเรื่องความเป็นความตายไม่ค่อยกลัวนะคนเรา เวลาที่ตั้งแต่บาปแต่กรรม คิดถึงความตายไม่ได้ ภาระจนกระวายเหมือนจะตายสด ๆ ร้อน ๆ ในเดี๋ยวนั้นเอง แต่เวลาบุญมีกุศลเพราะเราสร้างไว้เตรียมพร้อมไว้ ๆ เรายึดที่เกาะ ระลึกถึงความตายเราก็ไม่มีสะทกสะท้าน ตายเมื่อไรเราก็ไปทางดีทุกเวลาลำเวลา จึงขอให้ท่านทั้งหลายได้ตั้งหน้าตั้งตาปฏิบัติ

ศาสนาพุทธของเราเป็นศาสนาที่เลิศเลอสุดยอดแล้ว อกาลิโก ไม่มีกาลสถานที่เวลาลำเวลาใดจะมาทำลายมรรคผลนิพพานที่พระพุทธเจ้าทรงสั่งสอนไว้นี้ ให้ฉิบหายวายปวงไปได้เลย ก็มีแต่พวกเราทำลายเสียเอง ท่านสอนให้ไปทำทานก็ตระหนี่ถี่เหนียวเสียสอนให้ไปรักษาศีลก็เป็นรักษาสูญไปเสีย สอนให้ภาวนาก็เอาหมอนมากล่อมเสีย อย่างนี้แหละมันลบมรรคผลนิพพานตัวของตัวเราไปเอง ๆ ก็มีแต่กิเลส มีแต่เลื้อแต่หมอนมัดเต็มหลัง ถ้าเป็นพระเป็นเณรก็เอาเลื้อเอาหมอนมัดเต็มหลังไปเลย ไม่สนใจการภาวนา ยิ่งเป็นฆราวาสญาติโยมแล้วยิ่งไม่สนใจอะไรเลย ล้มที่ไหนหลับที่นั่น เลื้อหมอนไม่สนใจ นี่คือมันเพลินในโลกในสงสารจนเกินเนื้อเกินตัว เหมือนว่าจะไม่ตาย ให้ทราบเสียนะ

วันนี้เป็นวันจะเผาศพท่านอาจารย์สุวจน์ ให้น้อมเข้ามาสู่ตัวของเราให้ได้สดได้ส่วนได้สติปัญญาขึ้นมากภายในตัว แล้วแบ่งสันปันส่วนคุณงามความดี เราอย่าทำแต่ความชั่วโดยถ่ายเดียว แบ่งสันคุณงามความดีเข้ามาสู่ใจของเราด้วยการบำเพ็ญทาน รักษาศีล เจริญเมตตาภาวนา เวลาจะหลับจะนอนก็ขอให้ท่านทั้งหลายระลึกถึงคุณพระพุทธเจ้า พระธรรม พระสงฆ์ อรหะ สุวากุขาโต สุปปฏิปันโน เสร็จเรียบร้อยแล้วให้ทำ ความสงบใจ ให้นึกพุทโธ อัมโม สังโฆ ที่ใจของเรา นี้เรียกว่า ภาวนา ระลึกอยู่นั่นไม่ต้องคิดไปไหนเวลานั้น ตั้งแต่ตื่นนอนมาจนกระทั่งเรานั่งภาวนานี้ มันคิดมามากแล้วไม่เกิดประโยชน์อะไร ที่นี้เราจะคิดให้เกิดประโยชน์ เอาตั้งแต่ พุทโธ หรือ อัมโม ตามแต่เราชอบธรรมบทใด แล้วมากำกับไว้ด้วยความมีสติ อยู่ ๆ จะมีความสงบเย็นขึ้นมา แปลกประหลาดอัศจรรย์จริง ๆ ก็คือใจนี้

เวลานี้ไม่ได้รับความเสียหายแล ใครก็ไม่รู้ว่าใจเป็นยังงี้ คนทั้งคนก็ถือเอาคนทั้งคนนั้นแหละเป็นใจ หมาทั้งตัวก็ถือเอาหมานั้นแหละเป็นใจ ความจริงไม่ใช่ หมาก็เป็นร่างของหมา ใจที่ครองหมาอยู่นั้นเป็นอีกอย่างหนึ่ง คนเราก็คือร่างของคน นี่เป็นเรือนร่างใจจริง ๆ ก็อยู่ในเรือนร่างนี้แหละ แต่มันเป็นคนละอัน ๆ จิตใจเมื่อเราได้ชำระแล้วมันจะแยกตัวออก ๆ จากส่วนร่างกายทั้งหลายนี้มาเป็นตัวของตัวโดยเฉพาะ มองดูสังขารร่างกายเห็นทั่วไปหมด ก็รู้ว่าเป็นสังขารร่างกาย มองเข้าไปสู่จิตใจของเราเห็นแต่ความสว่างกระจ่างแจ้ง นี่คือใจ มันก็แยกตัวได้เองถ้าเราบำเพ็ญภาวนา ให้ท่านทั้งหลายบำเพ็ญภาวนา

อย่าลืมนะพุทธศาสนาอยู่ที่จุด คือภาวนา อย่าปล่อยอย่างวาง สุขความเจริญ ความสมหวังจะเป็นผลประโยชน์ที่เกิดขึ้นจากท่านทั้งหลาย อุตส่าห์บำเพ็ญพยายาม ใครซี้เกียจตายแล้วก็จม ไปชาติหน้าก็จม ชาตินี้ก็จม ไปที่ไหนมีแต่จมทั้งนั้น คนซี้เกียจ คนไม่สร้างความคิด เราอย่าหวังคนไม่สร้างความคิดจะมีความสุขความเจริญสมหวังได้ ไม่มีทาง นอกจากคนที่สร้างคุณงามความดีจะเป็นที่แก่กันได้ เรามีความดีแล้วมีสิ่งที่แก้สิ่งที่พึงพึงอิงอาศัยได้ ผากเป็นผากตายได้ ถ้าคนไม่สร้างความคิด สร้างแต่บาป ๆ แล้วมีแต่ความหวัง ๆ ตายแล้วจม ความหวังไม่มีความหมายอะไรเลย

วันนี้ขอให้ท่านทั้งหลายได้ฟังนะ หลวงตาได้มาเทศน์ที่นี่ได้สองครั้งแล้ว ขอให้นำไปพิจารณา อย่าอยู่เฉย ๆ ตายแล้วไม่เกิดประโยชน์อะไร จิตใจดวงนี้ไม่เคยตาย ตายจากนี้แล้วก็ไปเกิดภพนั้นภพนี้ตลอดมาอย่างนี้แหละ ขอให้สั่งสมคุณงามความดีเป็นอาหารหล่อเลี้ยงใจ ใจจะมีที่ยึดที่เกาะแล้วตายไปสู่สุคติ สวรรค์มีไว้สำหรับคนบุญ ทุกชั้นของสวรรค์มีไว้สำหรับคนบุญ พรหมโลกมีไว้สำหรับคนบุญ นิพพานมีไว้สำหรับคนผู้สิ้นกิเลส นรกอเวจีมีไว้สำหรับคนสร้างบาปสร้างกรรม ไม่เชื่อผู้ใดเชื่อแต่ความอยากของเจ้าของอย่างเดียว คนนี้แหละเป็นผู้ที่จะไป ถึงจะบอกว่านรกไม่มีเท่าไรก็มีแต่ลมปาก ตายแล้วไม่เห็นมีความหมายอะไร อำนาจไม่มี ความหวังไม่มีความหมายอะไรเลย บาปกรรมที่ตนสร้างเอาไว้แหละจะเป็นสิ่งที่บังคับตัวเองให้จมลงในนรก ทั้ง ๆ ที่ว่านรกไม่มี เวลาไปจมแล้วสายเกินไปแล้วแก้ไม่ตก ให้รีบแก้ไขตั้งแต่บัดนี้ที่ยังไม่ตายนะ

วันนี้การเทศนาว่าการธาตุขันธ์ก็อ่อนลง ๆ เทศนาว่าการนี้ขอให้พี่น้องทั้งหลายได้นำไปคิดไปอ่าน สมเราว่าเป็นลูกชาวพุทธด้วยกัน ชาวพุทธไม่ใช่ชาวผี ให้อบรมศีลธรรมให้มีความดีแก่ตนเอง อยู่บ้านอยู่เรือนคนมีบุญมีกุศลมีธรรมในใจแล้วอยู่สะดวกสบาย ผัวเมียก็ไม่ทะเลาะกัน อยู่ด้วยกันเป็นผาสูก ผัวก็ใจเป็นศีลเมียก็ใจเป็นธรรม อยู่ด้วยกันจนกระทั่งถึงวันตายก็ไม่มีความเบื่อหน่ายอึดพอกัน ถ้ากิเลสเข้าไปแทรกแล้ว

ก็ไปหาเมียใหม่ เมียก็ไปหาผัวใหม่ นั่นเอาหมามากัดกันในครอบครัว อย่าพากันเสาะ
แสวงหาวิชาหมาเอามากัดกันในครัวเรือน ตั้งแต่เราเลี้ยงหมาไว้ในบ้าน มันกัดกันเราก็
รำคาญ ทำไมเราผัวเมียจะมากัดกันเสียเองมีอย่างเธอ มันเลวกว่าหมา ให้จำเอาไว้นะ
ข้อนี้

เออละ การแสดงธรรมก็เห็นว่าสมควรแก่ธาตุแก่ขันธแก่กำลังวังชาและเวล่ำเวลา
ขอความสวัสดีจงมีแก่บรรดาพี่น้องทั้งหลายโดยทั่วกันเทอญ

อ่านธรรมะหลวงตา วันต่อวัน ทางอินเทอร์เน็ต www.luangta.com